

[Godskesen.]

lovs § 286, 2det Stykke, idet disse Sager kan være meget indviklede og efter deres Beskaffenhed ikke egner sig til Nævningebehandling. Men foruden de Sager, jeg nu har nævnt, og som ogsaa efter Lovforslaget, som det var vedtaget i Folketinget, skulde henlægges til Nævningebehandling, foreslaar Udvalget, at Sager angaaende Barnemord og Fosterdrab, der omhandles i den nye Straffelovs §§ 238 og 242, skal være Nævningesager. Dette staar i Forbindelse med, at man ikke stiller Forslag om Indførelse af Domsmand. Hvis Domsmandsinstitutionen var blevet indført, vilde de nævnte Sager formentlig være blevet Domsmandssager, ikke Nævningesager, hvad der efter manges Mening vilde have været en Vinding i Sammenligning med den nu gældende Ordning. Men naar Domsmandsinstitutionen ikke indføres, har man ikke ment at burde drage disse Sager bort fra Nævningernes Omraade, hvorunder de hidtil har hørt, og hvorunder en stærk Opinion, ogsaa blandt kyndige og dygtige Folk, ønsker dem bevaret. Det maa herved tages i Betragtning, dels at den nye Straffelov aabner Mulighed for en meget mild Bedømmelse af disse Forbrydelser, dels at det Lovforslag, vi nu behandler, giver Adgang for Nævningerne til at udtale sig om Tilstedeværelsen af formildende Omstændigheder. Det tør nemlig antages, at mange af de afsagte, fra et juridisk Standpunkt angribelige frifindende Nævningekendelser er fremkommet derved, at Nævningerne har ment, at en fældende Kendelse vilde føre til en alt for urimelig haard Straf, og at de derfor har foretrukket at frifinde. Efter den Ordning, som nu foreslaas indført, maa det haabes, at slige Betæneligheder fra Nævningernes Side vil svinde, og det tør da ventes, at den Disharmoni, som oftere har vist sig mellem Lovens Ord og Nævningernes Skøn, fremtidig vil ophøre.

Derimod foreslaas det, at Nævningebehandling i det hele skal bortfalde, naar der foreligger en Tilstaaelse, hvis Rigtighed bestyrkes ved Sagens øvrige Oplysninger, og naar tillige sigtede, Politiet og Dommeren er enige om, at Sagen behandles ved Underret. I saadanne Tilfælde er der jo ikke nogen egentlig Opgave for Nævningerne, og hele Bestemmelsen maa siges at være en Videreførelse af Retsplejelovens § 925, der mig bekendt har virket særdeles godt.

Alle de Sager, der ikke henlægges under Nævningebehandling, foreslaas henlagt til Underret. Landsretsbehandling i første Instans uden Nævninger bortfalder altsaa.

Endvidere bortfalder den nuværende Ret for sigtede til i visse Tilfælde at vælge mellem Landsret og Underret, en Valgret, som har været meget stærkt angrebet, og som man vel altsaa i vide Kredse vil være tilfreds med at komme bort fra.

Fremdeles foreslaar Udvalget Ændringer i de gældende Regler om Afhøring af Vidner og sigtede i Straffesager, idet disse Afhøringer ikke mere skal foretages af Retten, men af Parterne. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Udspejgningen af sigtede skal paabegyndes af Paatalemyndigheden eller Forsvareren, gaar Udvalgets Forslag ud paa, at det skal være Paatalemyndigheden, der begynder, medens Folketingsvedtagelsen bestemte, at Dommeren i hvert enkelt Tilfælde skulde afgøre, hvem der skulde begynde.

Hvad særlig angaar Udspejgning af en sigtet, som er fængslet eller er anholdt i Retten, foreslaas det, at saadan Udspejgning normalt kun maa finde Sted i Retten. Men foruden de to Undtagelser herfra, som var vedtaget af Folketinget, nemlig naar Tilstaaelse foreligger, og naar det drejer sig om visse Recidivister, foreslaar Udvalget en tredje Undtagelse, idet Politiet skal kunne udspejge sigtede, naar Dommeren i hvert enkelt Tilfælde har givet Tilladelse dertil, og sigtede i Forvejen har udtalt Ønske om at afgive Forklaring. I alle Tilfælde, hvor sigtede udspejges, hvad enten det sker i Retten eller for Politiet, og hvad enten sigtede er fængslet, anholdt eller paa fri Fod, fastsættes det, at han — af Dommeren eller af Politiet — først skal gøres opmærksom paa, at han ikke er forpligtet til at udtale sig.

Om Erstatning for uforskyldt Vare-tægtsfængsel foreslaar Udvalget, at de nu gældende Betingelser for at opnaa saadan Erstatning opretholdes; men for at undgaa de uheldige Følger, som Regelen om Erstatningens Bortfald, naar der foreligger begrundet Formodning for vedkommendes Skyld, undertiden har haft i Praksis, stiller man Forslag om, at det i disse Tilfælde ikke udtrykkeligt i Dommens Præmisses skal statuere, at en slig begrundet Formodning for Skyld har foreligget, men blot udtales, at Lovens Betingelser for Erstatning efter de i Sagen tilvejebragte Bevisligheder ikke skønnes at være til Stede. Der kan vel ikke være Tvivl om, at saaledes affattet vil Dommen blive langt mindre kompromitterende for den sigtede, end hvis det udtrykkeligt skulde fastslaas, at der var Formodning til Stede for hans Skyld.

Som en ny Regel er tilføjet, at Retten